

DINKO LJUBIĆ*

Upravni spor zbog šutnje administracije u predmetu oduzimanja oružja u prekršajnom postupku

Prekršajnim nalogom Policijske uprave primorsko-goranske (dalje u tekstu: nadležno tijelo¹), broj: 511-09-32/05-03-17-1/2021 od 21. 6. 2021. godine (pravomoćan 20. 7. 2021. godine), V. R. proglašen je krivim i kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 398,17 eura² radi počinjenog prekršaja iz članka 34. stavka 1. Zakona o nabavi i posjedovanju oružja građana³ (dalje u tekstu: ZNPOG), a u vezi s člankom 71. stavkom 1. točkom 9. istog Zakona te mu je ujedno, u skladu s odredbom članka 71. stavka 2. ZNPOG-a, izrečena zaštitna mjera oduzimanja tri komada vatrenog oružja.

Odredbom članka 34. stavka 1. ZNPOG-a propisano je da vlasnik oružja i streljiva koji napušta mjesto prebivališta ili boravišta na vrijeme dulje od godinu dana, a oružje i streljivo koje posjeduje na temelju oružnog lista ne nosi sa sobom, dužan ga je predati na čuvanje osobi koja ima oružni list za takvu vrstu oružja ili ovlaštenom trgovcu oružjem, dok je odredbom članka 71. stavka 1. točke 9. i stavka 2. ZNPOG-a propisano da će se novčanom kaznom od 390,00 do 1990,00 eura ili kaznom zatvora do 30 dana kazniti za prekršaj fizička osoba koja ne preda svoje oružje i streljivo na čuvanje osobi koja ima oružni list za takvu vrstu oružja ili ovlaštenom trgovcu oružjem kada napušta mjesto prebivališta ili boravišta na dulje od godinu dana, a oružje i streljivo koje posjeduje na temelju oružnog lista ne nosi sa sobom te će joj se oružje, streljivo i komponente streljiva oduzeti.

* Dinko Ljubić, univ. spec. crim., nadzornik za unutarnje poslove u Odjelu za poslove oružja, Uprava za imigraciju, državljanstvo i upravne poslove, Ministarstvo unutarnjih poslova, Zagreb, Hrvatska.

¹ Pod ovim terminom smatramo sve ustrojstvene jedinice Ministarstva unutarnjih poslova koje su sudjelovale u postupku.

² Iako je navedeni prekršajni nalog donesen prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama Zakona o nabavi i posjedovanju oružja građana, NN br. 114/22. kojim je izvršena konverzija kuna u eure, u cilju postizanja bolje preglednosti, sankcije ćemo iskazivati u eurima.

³ Zakon o nabavi i posjedovanju oružja građana, NN br. 94/18. i 42/20.

Naime, s obzirom na to da je prekršajni nalog postao pravomoćan, oduzeto oružje postalo je vlasništvo Republike Hrvatske te o postupanju s tim oružjem odlučuje posebno povjerenstvo sukladno s odredbama Pravilnika o načinu raspolaganja s oružjem i streljivom oduzetim u upravnom, prekršajnom i kaznenom postupku i oružjem predanom Ministarstvu unutarnjih poslova te o načinu rada povjerenstva koje odlučuje o tom oružju⁴.

V. R. se dopisima od 13. 9. 2021. i 17. 11. 2022. godine obratio nadležnom tijelu kojima traži da mu se oduzeto oružje vrati te ukratko navodi da je svoju pogrešku potvrdio plaćanjem novčane kazne. Nadležno tijelo navedene je dopise tretiralo kao podneske te su mu dostavljeni odgovori kako nije moguće udovoljiti njegovu traženju i da je, u uputi o pravnom lijeku spomenutog prekršajnog naloga, navedeno da je protiv toga imao pravo prigovora u roku od 8 dana od uručjenja te je stoga svoja prava mogao štiti u prekršajnom postupku pred nadležnim sudom.

Nezadovoljan navedenim odgovorima V. R. je protiv njih pokrenuo upravni spor pred Upravnim sudom u Rijeci (dalje u tekstu: USRI) u kojem ponavlja navode iz podnesaka te, između ostalog, navodi kako je doveden u zabludu da je plaćanjem novčane kazne odradio svoju sankciju, a oduzimanje oružja bilo je namjerno zakamufilirano⁵ od strane policijskih službenika. Nadalje, navodi da je gotovo dva mjeseca nakon plaćanja prekršajnog naloga dobio potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta⁶ (oružja) te da mu je za oduzimanje oružja „za stalno“ trebalo donijeti posebnu odluku.

U odgovoru na tužbu nadležno je tijelo, između ostalog, predložilo da se sukladno s odredbom članka 30. Zakona o upravnim sporovima⁷ (dalje u tekstu: ZUS) tužba rješenjem odbaci⁸ s obzirom na to da je tužba podnesena u stvari koja ne može biti predmet upravnog spora⁹.

⁴ Pravilnik o načinu raspolaganja s oružjem i streljivom oduzetim u upravnom, prekršajnom i kaznenom postupku i oružjem predanom Ministarstvu unutarnjih poslova te o načinu rada povjerenstva koje odlučuje o tom oružju, NN br. 149/14. i 35/18.

⁵ U prekršajnom nalogu izričito je navedeno da se sukladno s odredbom članka 71. stavka 2. ZNPOG-a oduzima oružje, međutim iz navoda koje je V. R. iznio proizlazi da je platio novčanu kaznu s obzirom na to da je u nalogu navedeno, sukladno s odredbom članka 152. stavka 3. Prekršajnog zakona, NN br. 107/07., 39/13., 157/13., 110/15., 70/17., 118/18. i 114/22. da ako okrivljenik u roku od osam dana od dana pravomoćnosti prekršajnog naloga, plati dvije trećine izrečene novčane kazne, smatrat će se da je kazna u cjelini plaćena.

⁶ Odredbom članka 58. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima, NN br. 76/09., 92/14. i 70/19. propisano je da policijski službenik privremeno oduzima i čuva predmete te izdaje potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta.

⁷ Zakon o upravnim sporovima, NN br. 20/10., 143/12., 152/14., 94/16., 29/17. i 110/21.

⁸ Upravni sud može tužbu podnesenu zbog šutnje uprave odbaciti zbog svih razloga zbog kojih se odbacuju tužbe podnesene zbog ocjene zakonitosti „postojećih“ upravnih akata. No s obzirom na specifičnosti tužbi podnesenih zbog šutnje uprave, potrebno je malo detaljnije promotriti sve zakonom ponuđene mogućnosti odbacivanja. Tako može odbaciti tužbu i ako se radi o nedonošenju akta u stvari u kojoj se i ne donosi odgovarajući upravni akt, odnosno koja nije upravna stvar (Šikić, 2008).

⁹ Tako je Upravni sud u Splitu, rješenjem, broj: 6 Usl-1540/13-15 od 30.03.2015. godine, a koje je potvrdio Visoki upravni sud Republike Hrvatske, rješenjem, broj: Usž-1251/15-2 od 14.10.2015. godine, odbacio

Presudom USRI, poslovni broj: 3 US I-90/2023-7 od 27. 1. 2023., nadležnom je tijelu naloženo da u roku od 30 dana od dana primitka ovjerenog prijepisa presude odluči o zahtjevu tužitelja za povratom tri komada oružja podnesenom 13. 2. 2021. godine.

Iz obrazloženja navedene presude USRI:

„6. Naime, odredom članka 41. stavka 1. i 2. Zakona o općem upravnom postupku¹⁰ (dalje u tekstu: ZUP) propisano je, da zahtjev za pokretanje postupka stranka može neposredno podnijeti javnopravnom tijelu u pisanom obliku ili usmeno na zapisnik, a takav zahtjev može poslati i poštom ili dostaviti elektroničkim putem. Kad službena osoba utvrdi da ne postoje zakonske pretpostavke za pokretanjem postupka, rješenjem će odbaciti zahtjev.

7. U svezi s tim ukazuje se prvostupanjskom tijelu da je, sukladno odredbi članka 41. stavka 2. ZUP-a s obzirom na utvrđeno činjenično stanje koje je tuženik i sam utvrdio u očitovanju dostavljenom tužitelju, a ponovio i u odgovoru na tužbu, bio dužan po zahtjevu tužitelja od 13. 09. 2021. godine, donijeti rješenje u smislu odredbe članka 41. stavka 2. ZUP-a pa će stoga tuženik u ponovnom postupku, u postupku izvršenja ove presude, vezan pravnim shvaćanjem i primjedbama Suda, sukladno članku 81. stavku 1. i 2. ZUS-a odlučiti o zahtjevu tužitelja u smislu odredbe članka 41. ZUP-a.

8. Člankom 58. stavkom 3. ZUS-a propisuje se da ako sud utvrdi da javnopravno tijelo nije u propisanom roku donijelo pojedinačnu odluku koju je prema propisima trebalo donijeti, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i sam riješiti stvar, osim kada to ne može učiniti s obzirom na prirodu stvari ili je tuženik rješavao po slobodnoj ocjeni. Tada će se tuženiku narediti donošenje odluke i za to mu odrediti primjereni rok.

9. Predmet upravnog spora jest, između ostalog, i ocjena zakonitosti propuštanja¹¹ javnopravnog tijela iz područja upravnog prava da u zakonom propisanom roku odluči o pravu, obvezi ili pravnom interesu ili redovitom pravnom lijeku stranke odnosno da postupi prema propisu (članak 3. stavak 1. točka 3. ZUP-a). Dakle, kad postoje zapreke za vođenje upravnog postupka, primjerice presuđena stvar kod materijalne pravomoćnosti, izostanak stranačke legitimacije je nepravna stvar ili je stvar riješena u prekršajnom postupku, a nedvojbeno je da stranka traži pokretanje upravnog postupka, odnosno zahtjev potrebno je odbaciti rješenjem (članak 41. stavak 2. ZUP-a) kako bi stranka mogla osporavati utvrđenje da ne postoje pretpostavke za vođenje postupka, a obveza odlučivanja rješenjem je sukladno navedenom primjenjiva i u odnosu na podnošenje prigovora.

10. Slijedom navedenog, u sporu je utvrđeno da prvostupanjsko tijelo nije u propisanom roku¹² donijelo pojedinačnu odluku koju je trebalo donijeti prema propisima pa je stoga

tužbu budući da prijedlog za ovrhu nije postupanje javnopravnog tijela iz područja upravnog prava odnosno tužba je podnesena u stvari koja ne može biti predmet upravnog spora, a sudska zaštita je osigurana izvan upravnog spora (Kovačić i Dominković, 2018:143-144).

¹⁰ Zakon o općem upravnom postupku, NN br. 47/09. i 110/21.

¹¹ Do propuštanja dolazi kad uprava ne čini ništa u određenim vremenskim okvirima da bi ostvarila svoju, pravno normiranu, obvezu na činjenje. Propuštanje, dakle, jest potpuno nečinjenje koje je u suprotnosti s pravnom normom i koje pretpostavlja pravno utvrđene rokove u kojima je uprava dužna nešto učiniti (Šikić, 2006:125).

¹² ZUP štiti stranku i od nepostupanja javnopravnog tijela. Tako, ako proteknu propisani rokovi dolazi do tzv.

sukladno tužbenom zahtjevu i primjenom citirane odredbe članka 58. stavka 3. ZUS-a odlučeno kao u izreci presude.“

Dakle, bez obzira na to što je nadležno tijelo odgovaralo na podneske, činjenica što to nisu bili upravni akti, predstavlja šutnju administracije odnosno javnopravno tijelo je samo sebe stavilo u stanje nerješavanja u za to zakonom propisanom roku¹³ (Babac, 2004:368), a kada sud nađe da je tužba podnesena zbog šutnje administracije opravdana, presudom uvažava tužbu i određuje u kom će smislu nadležno tijelo donijeti rješenje. Iz tog proizlazi da sud, uvažavajući tužbu zbog šutnje administracije, ne donosi odmah odluku kojom bi zamijenio akt nadležnog tijela (Borković, 2002:524).

Postupajući sukladno s navedenom presudom, USRI nadležno tijelo donijelo je rješenje kojim se odbacuje zahtjev V. R.-a za povratom oružja, sukladno s odredbom članka 41. stavka 2. ZUP-a, s obzirom na to da je oružje oduzeto u prekršajnom, a ne upravnom postupku.

LITERATURA

1. Babac, B. (2004). *Upravno pravo, Odabrana poglavlja iz teorije i praxisa*, Manualia Universitatis Studiorum Oessekensis, Osijek.
2. Borković, I. (2002). *Upravno pravo, VII. izmijenjeno i dopunjeno izdanje*, Narodne novine, Zagreb.
3. Britvić Vetma, B. i Pičuljan, N. (2016). *Pravno uređenje i glavna obilježja upravnog postupka u Republici Hrvatskoj*, Zbornik radova Veleučilišta u Šibeniku, (3-4/2016), str. 37-51.
4. Kovačić, M. i Dominković, F. (2018). *Zakon o upravnim sporovima u sudskoj praksi – sudske odluke i pravna shvaćanja*, Informator, Zagreb.
5. Pravilnik o načinu raspolaganja s oružjem i streljivom oduzetim u upravnom, prekršajnom i kaznenom postupku i oružjem predanom Ministarstvu unutarnjih poslova te o načinu rada povjerenstva koje odlučuje o tom oružju, NN br. 149/14. i 35/18.
6. Prekršajni zakon, NN br. 107/07., 39/13., 157/13., 110/15., 70/17., 118/18. i 114/22.
7. Šikić, M. (2008). *Pitanja uređenja i primjene pravne zaštite od šutnje uprave u Republici Hrvatskoj*, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, 29(1), str. 491-521.
8. Šikić, M. (2006). *Temelji zaštite građana od šutnje uprave u Republici Hrvatskoj*, Hrvatska i komparativna javna uprava, 6(2), str. 121-147.
9. Zakon o nabavi i posjedovanju oružja građana, NN br. 94/18., 42/20. i 114/22.

„šutnje uprave“, tada stranka ima mogućnost koristiti pravna sredstva kako bi zaštitila svoja prava i pravne interese (Britvić Vetma i Pičuljan, 47: 2016).

¹³ Odredbom članka 101. ZUP-a propisano je da je službena osoba dužna u slučajevima neposrednog rješavanja na zahtjev stranke donijeti rješenje i dostaviti ga stranci bez odgode, a najkasnije u roku od 30 dana, dok u slučajevima vođenja ispitnog postupka taj rok iznosi 60 dana.

10. Zakon o općem upravnom postupku, NN br. 47/09. i 110/21.
11. Zakon o policijskim poslovima i ovlastima, NN br. 76/09., 92/14. i 70/19.
12. Zakon o upravnim sporovima, NN br. 20/10., 143/12., 152/14., 94/16., 29/17. i 110/21.

Engl.: *Administrative Dispute due to the Silence of the Administration in the Case of Weapons Confiscated in Misdemeanour Proceedings*